

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju so cena primerno zmanjšana.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske alicje št. 44.

Izhaja po trihura na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad praznika izide prihodnja številka „Slovenca“ v soboto 5. novembra 1881

Kujte železo, dokler je vroče!

Pisali smo zadnjič, da se vsaj v bližnji prihodnosti ni bati ustavoverne ali nemškoliberalne vlade. S tem pa še ni rečeno, da je ta stranka za vse čase zavržena; vse se spremeni na svetu, sreča je opoteča, stranke naraščajo in padajo; poleg tega tudi zunajna politika dostikrat merodajno upliva na notrajni razvoj. Ustavoverna stranka zna dobiti spretnega voditelja, ki bo znal dogodke na svojo korist porabiti, in nemškoliberalci se vtegnejo vnovič pospeti do vladnega krmila. Na ta slučaj se je treba že naprej pripravljati. Zato bi naša avtonemistična stranka jako nepremišljeno delala, ako pusti vse v nemar, v dobri veri, da se razmere nikdar več ne spremenijo; tako popustljivost bi znašla enkrat še hudo obžalovati, pa bo morda že prepozno. Kakor so centralisti, dospevši na krmilo, neprenehoma vtrjevali svoje ograde in trdnjave, da bi za branili vsak preobrat, tako mora tudi naša stranka utrditi se, dokler ima večino, kovati mora železo, dokler je vroče. Ne sme se preslepiti pustiti po omahljivi vladi, katera hoče zavleči narodnostne zahteve, ter povdarja, da je pred vsem treba skrbeti za gospodarske reči. Mi pač priznavamo, da je treba na gospodarske zadeve posebno skrbno ozirati se, in naša stranka je tudi desetkrat bolj pripravljena, dati svojo pomoč za zboljšanje gospodarstva, ko jejšnja ustavoverna večina.

Vkljub temu pa bo ostalonekaj časa tudi za politične obravnave, v katerih si moramo zagotoviti boljšo prihodnost v izvršitvi narodnih zahtev. Ko so ustavoverci vladali, brigali se niso prav nič za dobro gospodarstvo, ter vedno uganjali: le strankarsko svojo politiko; od naših pa se zahteva, če v večino pridejo, da bi narodne pravice čisto na strani pustili in se brigali samo za gospodarstvo. Nemškoliberalcem bi bilo pač prav, ko bi vse pri starem ostalo do tistega časa, ko bodo spet oni vlado prevzeli, da bi potem toliko lažje podrla našo večino in jo ucičili za dolgo let brez vsacega usmiljenja, brez ozira na pravico.

Da se toraj državni zbor loti gospodarskih vprašanj, ter pomore kmetu in obrtniku do boljšega stanja, to po vsem odobravamo; da bi se pa naša stranka sama z občedržavnimi rečmi počela, na svojo varnost pa popolnem pozabila, to se nam zdi nepremišljeno in pogubno. Pred vsem je treba zavarovati se zoper novo nemškutarstvo; treba je premeniti in popraviti volilni red tako, da centralistem ne bo lahko mogoče, da bi vzele trdnjavo večine z naskokom pri novih volitvah. Naša večina je nastala in je mogoča bila le vsled kompromisa med plemenitaši na Češkem in Moravskem. Ker pa liberalci ta kompromis obžalujejo in pravijo, da v prihodnje nečejo nič slišati o njem, ker imajo v obeh deželah večno v velikem posestvu, zato je neobhodno potrebno, da državni zbor v pretres vzame in sprejme Zeithamerjevo postavo, vsled ktere se bodo česki veliki posestniki razdelili na

šest volilnih okrajev, in v štirih okrajih je Čebom večina gotova, samo v dveh pa Nemcem. Ako se toraj ta postava sprejme, ne bo več treba kompromisa, Čehi bodo imeli kakih 16 poslancev iz velikega posestva, Nemci pa le 7; vsled kompromisa pa jih imajo Čehi 10, Nemci pa 13. Tudi se mora delati za sprejem volilne postave, kakor jo predlaga Hohenwartov klub, ker hoče ta načrt volilno pravico razširiti, kar bo naši stranki mnogo koristilo, zlasti oslabilo mogočni upliv uradništva pri volitvah.

Ker se je pa bati, da gosposka zbornica v sedajni sestavi teh predlogov ne bo sprejela, zato je treba pritiskati na vlado, da bo dala gosposki zbornici nov obraz po imenovanju novih federalističnih udov v to zbornico.

Slovanski poslanci morajo nadalje skrbeti za to, da se §. 19., ki govori o ravnopravnosti jezikov, dejansko izvrši. Treba bo v ta namen posebno dopolnilne postave k temu paragrafu, ki bo natančno določila pravice raznih narodov, ter jih jim takoj zagotovila. Ako se ta stvar v nemar pusti, ostal bo §. 19. tako dolgo brez veljave na papirju, da pride zopet kaka nemška stranka na krmilo; ta nam bo potem še to vzela, kar nam sedajna ustava v tako borni obliki še narodnih pravic dovoljuje; proglasili bodo nemščino kot državni jezik in prognali vse druge jezike iz uradov in šol. Ako si pa te pravice zagotovimo s posebno postavo, ne bo jih tako lahko prezirali ali odstranili.

Nada je moramo na čisto priti z ministrom naučnim, da bomo zvedeli, kaj on

Flavija.

Prizori krščanskega življenja iz četrtega stoletja.

A. Jurel. Pred. Vilinski.

..... Probris
Altior Italia ruinis.

(Dalje.)

XIX.

Disertum Christi vernans floribus.

Po dogokih, ktere je bila v kratkem doživela Flavija njena mati in Pretekstat, je take povesti brezspodstike poslušala in celo oduševljena e bila za-uje. S cer je pa take doživke kaj sdo pravljica prepregla.

Tako pravil eden najstarih puščavnikov tebájdskil da je bil navzočen pri zboru peklenkih dhov, nekega dne prag templa nevede prestopiva. Satan je bil prašal enega načelnikov svih peklenkih čet: od kod si prišel?

— Pišel sem z zemlje, odgovori prašanec, kjer sem zapalil vojsko in ustaje. Kako dolgo si tratiš čas pri tem delu? Trideset dni. Kaj tako dolgo? se čudi satan: bite ga, tepite ga! veli pečni knez. Drug pristopi: od kod si prišel? Z morja, kjer sem vihar vzdigaval in

barke razbival. Veliko jih je potonilo. Koliko časa? Dvajset dni. Bčajte ga! Tretji pride: od kod pa ti? Iz mesta. Bilo je ženitovanje. Unel sem prepri; kri je tekla; mladi ženin je mrtev. Kako dolgo si delal? Deset dni. Našibajte ga! Četrti se prikaže: in ti? Iz puščave. Štirideset let sem se trudil in neprenehoma potil, da bi nekega puščavnika v greh zadrgnil in še le nocoj se mi je posrečilo z največjim prizadevanjem. Čuvši te besede, se vzdigne satan ves vzradosten, objame prišleca, mu na glavo dene svojo krono in posadi zraven sebe rekoč: Veliko delo si dovršil, prejemi od mene pohvalo.

In samotar, ki je to našim potnikom pravil, pristavi: ko sem to videl, sem rekel sam pri sebi: Zares, blago in vzvišeno je samotarsko življenje!

Potovali so dalje in med potjo še marsikaj zvedeli. Nameri se, da pri Egi, ob veliki cesti v Tars, mladega samotnika srečajo, ki se je stresnil zagledavši Flavijo. Ko ga pa vprašajo po uzroku njegovega prestrašenja odgovori, pokrivši si z rokami obraz, ki so ga polivale tople solze: Ah, spominjate me nehotote mojega zlodejstva. Kakega? Bil sem mlad nespameten zaljubljen; hodil sem za nek m

dekletom in ga nadlegoval z mojimi sitnostmi. Devica je bila bogusvetega življenja, sama, zaprta v svoji stanici, ktere ni zapustila, če ni šla v cerkev ali pa milošnje delat. A takrat sem ji bil jez na poti. Naposled si več ni upala, da bi se pokazala; pošlje k meni, pro-seča me, da pridem k njej. Hitim kar usjveč morem. Devica je sedela na počivalu. Reče mi: Prosim te, brate moj, povej mi, zakaj mi nadlega delaš in za mano stopaš? Ljubim te, ji odgovorim, tvoj pogled me vzradosti. Kaj pa je takega na meni, da te tako utisne? Tvoje oči, pravim jez; one so mi zapeljivke. Ne besedice ziniti, prime zlato iglo in si lepe oči prebode, ugasnivši luč svojega obličja, iz kterega je svetila nje čista duša. Prestrašen in kakor zdrobljen pri tem prizoru ji pačem pred noge. Ko se zavem, podam se nemudoma v puščavo. Pet let je že preteklo, odkar močim Skilije pesek s solzami in te solze, tako upam, me bodo oslepile.

Izgovorivši poslušalce svoje takoj popusti in odide v svojo stanico. Pretekstat in Flavija ginjenosti svoje nista mogla prikrivati.

Čez nekaj ur se približajo naši romarji neki stanici, ki je bila videti, da je prazna. Poterkajo, duri se udado, prikaže se samotar,

miali o naši ravnopravnosti in koliko nam hoče privoliti, kajti brez narodnih srednjih šol kratko malo ne moremo shajati. Tudi ukaz ministra Pražaka nam ne zadostuje, ker samostojni in neodvisni sodniki niso primorani, ozirati se na ministerske ukaze, tudi nadsodnja v Gradcu, pa najviša sodnja na Dunaji se zna ministru upreti, in mi smo zopet tam, kjer smo bili. Treba je tukaj posebne, jasne in stroge postave.

To je nekaj predmetov, katerih naša večina ne sme iz vida pustiti v bodočem zasedanji državnega zbora, ki že toliko let zastoj čakajo svojih pravic; spodkopala pa bo s tem tudi sama sebi tla pod nogami, kajti ustavoverci bodo toliko lažje podrli našo večino, menj ko ta zdaj skrbi za ograde v lastno varnost.

Politični pregled.

V Ljubljani 31. oktobra.

Avstrijske dežele.

Vse zanimanje je obrnjeno zdaj na **delegacije**. Vitez Schmerling je otvoril avstrijsko delegacijo s pričetnim govorom, v katerem je med drugim tudi omenil pogubnega delovanja judovskega naroda, ki vse kapitale v svojih rokah zbira. Odobral je nekako protijudovsko agitacijo na Nemškem. S tem pa si je nakopal sovražstvo judovskih listov, in „N. fr. Presse“, ki je Schmerlinga še nedavno v zvezde kovala, izliva zdaj v uvodnem članku žolč in strup nad njego glavo, ker se je predrznil, žaliti izvoljeni Abrahamov rod. Vitez Schmerling bo zdaj vsaj vedel, da ne zadostuje, biti Nемец in liberalec, ampak, treba je pred vsem podpirati judovstvo in njegove spekulacije, kdor hoče biti v časti pri „N. fr. Presse“ in njenih vrstnicah. Ta „ustavoverni“ list gre v svoji jezi tako daleč, da odreka Schmerlingu vsako pravico, govoriti o politiki, ker on o tem nič ne vé, ampak le minister zunanjih zadev. Drugi uzrok, zakaj se „N. fr. Presse“ tako togoti, je ta, ker je bil voljen grof Hohenwart za podpredsednika avstrijske delegacije. Ta kompromis s federalisti zdi se jej čisto nepotreben.

Iz **rudeče** knjige, ktera se je predložila delegacijam, razvidimo na svojo žalost, da je Avstrija pod Haymerletom tirala ves čas pro-

ti slovaška politiko, Haymerle se nam kaže v podobi turškega prijatelja in slovanožrca. Vselej, kadar je Angleška vlada predlagala, naj se Turčija trdo prime, da bo izpolnila berlinsko pogodbo glede Grkov in Črnogorcev, vselej so se tem nasvetom pridružili ruski in laški diplomati; nasprotno pa se je največ upiral Haymerle in se izgovarjal na javno mnenje v Avstriji, o katerem je rekel, da je Turčiji prijazen (sic!). Kar so želeli Madjari in nemški liberalci, to je proglašal na zunan kot „javno mnenje“ cele Avstrije, na vse milione Slovanov, Rumuncev in Lahov, ki so drugega mnenja, se prav nič ni oziral. Gledé balkanskih narodov je rekel, da mora Avstrija podpirati Grke proti Slovanom! Kar v srce zbadajo besede „rudeče knjige“ vsacega avstrijskega Slovana, če bere, da se smatrajo v njej Slovani kot sovražniki države, da so pa v veliki časti in ljubezni divji Turki in zviti Grki, od katerih Avstrija še nikdar ni nobene dobrote užila. Upati hočemo, da se bo v delegaciji vendar našel kak mož, ki bo energično protestiral proti taki zunanji politiki! Tak je bil toraj Haymerle, kakošna da bosta Slavy ali pa Kalnoky, kojih eden bo njegov naslednik? V istini, pri našem zunanjem ministerstvu je za Slovane še črno kakor v hudourni noči. Kam pride Avstrija s tako politiko?

Madjari hočejo ustanoviti tretje vseučilišče na Ogrskem, in sicer še niso edini, ali bi se napravilo v Segedinu ali v Požunji (Pressburgu).

Vnanje države.

Nekaj volitev na **Nemškem** je že znanih. Katoliško središče je zopet precejšno število sedežev pridobilo! Nemški katoliki se radujejo. Liberalci so zgubili že do zdaj nad dvajset mandatov. Nasprotno so pa „naprednjaki“ mnogo sedežev pridobili, ker so z judi zvezani in imajo toraj kapital na razpolaganje. Stranke, ki niso „ne tič ne miš“, kakor prostokonservativci in narodoliberalci zgubile so največ tal.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 26. oktobra. (Škandal v mestnem zboru.) Mnogo se je že govorilo in pisalo o razstavi, katera ima tu biti,

ali jaz se nisem namenil stvar razpravljati, samo o izvanrednem škandalu, kateri se je včeraj pri in po seji mestnega zbora godil, hočem poročati.

Odsek rastave je namreč prosil, mestno starešinstvo naj mu dovoli prostor pri sv. Andreju za zgradbo razstave, naj prevzame stroške za zidanje brega na dotičnem prostoru in za donesek k razetavnemu fondu.

Pri generalni debati oglašil se mestni svetovalec Vidacovich in objavi, da bode nasproti glasoval. On zasleduje stvar že od početka in je popolnoma prepričan, da stvar ne bo mestu nič koristila (?), tudi bode zato nasproti glasoval, ker je njegova misel okrepljena, ker je mnogo trgovcev razstavi nasproti in radi teh uzrokov se je odločil, predno se kaj dovoli, izreči svoje prepričanje, katero tudi potem ne opusti, ako se stvar še tako odobruje; dalje trdi, da bi se potrebni znesek 400000 gld. raji porabil za občno blagostanje. (Burno odobravanje na prenapoljenih galerijah, katero se kljub ponavljajemu zvonjenju ne poleže, in še le ko bolj zmerai poslušalci mir zahtevajo, se poleže.) Kot mestni svetovalec mora zaradi slabih financ pri vsakih 50 do 100 gld. gledati, da se dobro obrnejo in bode že radi tega tudi zoper glasoval; ko bi mestu kaj dobička neslo, ne bi se upiral. (Burno odobravanje, katero se kljub zvonjenju župana zopet ne poleže.)

Ko se mir povrne, vpraša župan, ako še kdo besede zahteva, ko se nobeden ne oglasi, preide na špeciialno debato.

Pri prvi točki se nihče ne oglasi in sprejme se z veliko večino (proti je samo 10 glasov levece).

Tudi druga točka se brez debate z enako večino sprejme (čuje se posamezno žvižganje na galeriji).

Pri tretji točki nasvetuje mestni svetovalec vitez pl. Rittmayer, naj se dovoli v to svrhu 15000 gld. (žvižganje na galeriji)

Ko župan podporno prašanje stavi in je bilo tudi dovolj podpirano, preide na glasovanje in se z enako večino sprejme. (Vpitje, teptanje in žvižganje na galeriji, župan zvoní in zvoní, a zastoj in slednjč vrže zvonec ob tla, da se zvonec razleti in vendar žvižganje in hrup ne poneha).

In ko se vendar hrup poleže, poprime

ogovoré ga, odgovora ni. Kukulja mu je bila potisnjena na oči v zemljo uprte. Menili so, da je v zamaknjenosti. Spoštljivo odstopijo. Drugi dan se oglašijo vračajoči se pri pobožnem puščavniku. Toda v njih največje iznenadenje ležal je po dolgem nepremaknjeno. Pripognejo se k njemu, majó ga, sprva rahlo, a potem krepkeje. Prisuškivajo, tipljejo. Spal je, toda spal je smrtno. Vsi trije delajo priprave za pokop. Komaj so nekoliko razgalili glavo iz namena, da ga umijejo in mazilijo, že odskočijo prestrašeno vskliknivši: bila je ženeka.

Na tak način je prišla marsikaka ženska v puščavo, da ondi samotniški oblečena daleč od sveta živi, ker ni vedela drugoga sredstva, kako bi se odtegnile nevarnostim svoje mladosti in lepote. Pogledovaje mlado mrtvico, blede kakor zid, v grobni hali, bila je Flavija neizrečeno presunjena. Morda je bila plemenitega in bogatega rodu. Morda se je trenutno zibala v sladkih sanjah in znabiti, da je na svetu pustila drage svoje.

Take misli so Flavijo cel dan obhajale in še drugi dan jo spremljale, obiskujočo najskrajneja in skoro najdivjiša bivališča.

Bajtice te so čepele na grezih in skalah Halkide. Čestopot so bile naravne votline, često so bile pa tudi v strmovitem pečevju izgobljene ali pa so bile narejene iz zamotanih in zapletenih korenin mecesnov, ceder in zelenih dobov. Manj so bile podobne človeškim stanovanjem, kakor grobljevinam. Nekatere stanice so bile k večjemu pet čevljev visoke in njih dolgost se je ravnala po telesni. Samótar je vsak večer tjekaj legal, kakor v grob. Čez dan pa je bival na pekoči gorečini solnca ali na viharjih dežjolitnih plohah pred tem berlogom.

Bližajoči se tem raztresenim samijam, ki so bile toliko narazen, da je bilo občevanje z glasom ali pogledom nemogoče, opazili so z neke višave nekega puščavnika, ki se je čez delo sklonjen držal. Obdan je bil od bukev pa pisal je. List se je pod njegovim črtalom vedno daljšal. Bil je videti brezmesnega, črnega obraza, pleše glave in grobnega ohalja. Ni jih bil koj zapazil. Gledali so ga molče, dokler bi se mu ne zljubilo, da odstavi delo in z njimi govori.

Medtem pa Flavija ni mogla zapopasti, zakaj da se je lasti tolika vznepokojenost. Neka

nezmagljiva sila vlekla jo je: lagoma k samotniku, ki je neprestano pisal, takor da bi iskre okrog letele. Spusti se na kćena in nekoliko sklonjena čez list, ki je protinjej molil, pogleda pisavo in na moč vsklikne. O tem kriku samotnik vzdigne osupnjen glava.

Eusebij in Flavija sta se bila mahoma spoznala.

Obadva poklekmeta, vzdigneta roki in oči proti nebu k nemi molitvi in se zahvalujeta Bogu.

Po prvih besedah bereta na listu, ki ga je bila Flavija pobrala, to-le:

„Moji dragi hćeri Flaviji, Eusejij, pozdrav v gospodu!“

„Čuj, moje dete, ti, čegar uša mi je draži kakor na svetu kterakoli stva ti, ktere duhovno življenje se je vzbudilo oštih objemih moje molitve, čuj, kaj ti imampovedati kaj ti pošiljam iz daleke puščave, ez morje in čez otoke, v sredo tistega Rima, kterega pad je v meni odjeknil, kakor polom ušečega se ozemlja. Poslušaj, kaj ti zamoredovršiti čudovito začeto in žalostno ustavljen delo, ktero imam za tolažbo mojega življenj tukaj, tamo gori pa za poroštvo moje blažentí.

župan besedo in ostro graja pobalinsko početje na galeriji, in s premolkim glasom naznauja, da je to otročje zadržanje, katero najsvetejše pravice prostega meščana in prosto glasovanje z nogami tepta in da od civiliziranega in prepričanega občinstva kaj takega ni pričakoval. (Na to večji del druhali zapusti galerijo.)

Potem se je odobrilo še nekaj družih točk dnevnega reda, ki niso zasmenite, da bi jih tu objavil. Cela druhal podala se je potem na glavni trg, kjer so se razsajalci gnetli in glave skupaj stiskali in se pomenkvali o dogodjaju. In ko se po končani seji prikaže iz mestne palače vitez Rittmajer, spremljan od družih svetovalcev, pričela je druhal žvižgati in vpiti (celo besedo „porco“ sem čul), a g. Rittmajer se jim zaničljivo odkrije in prikloni, na kar ga druhal en čas spremlja s strašnim vrišem. Potem se pak zopet vrne pred mestno palačo, a sedaj poseže policija v to nesramno početje in nadkomisar energično zahteva, da se mora druhal raziti in prostor zapustiti in protil je, da kedor se povelju ustavlja, bode aretiran; to ni bilo brez uspeha, druhal se je razšla.

Torej taki so ti razposajeni irredentovci in to se je le zaradi tega zgodilo, ker ima razstava patrijotično političen namen. Ali more pri takem nesramnem početju še vlada roke križem držati in celo podpirati irredentovce povsodi, bodi si v šoli, uradu in kjer si bodi, nas zveste Slovence in Slovane pa v nemar puščati? Nas naj podpira in nam dá, kar nam gre, in prepričan sem, da bosta Trst in Avstrija kmalu drug obraz dobila.

V nedeljo 31. t. m. kakor že znano, napravi politično društvo „Edinost“ v Dolini veliko veselico, pri kateri se bode postavil spomenik v spomin tabor leta 1848. Na katerem je nad 4000 Slovencev priseglo zvesto vdanost mogočni habsburški kroni. Kolika razlika med nami tlačeni Slovenci in protežirami Lahoni, ki vedno v rešeno Italijo škilijo in po irredenti vpijejo. Ako nam vlada dá, kar nam gre in nas pri vsem podpira, ne bo se nikdar zgodila želja irredentovcev, prej morajo vsako ped zemlje naše slovanske prsa pokrivati in napojena biti z našo krvijo, predno jo odstopimo. Torej upamo, da ne bode vlada prezirala naših svetih tirjatev, ker skrajni čas je.

„Povedano mi je bilo, dete moje, da neki mladenč posestuje biser in obleko necenijive dragote. Takoj sem se odpravil. Po mnogem trudu sem našel mladenča in se mu vergel k nogam. — Kaj češ od mene? mi reče nato. Za mojo preljubljeno hčer želim obleko in biser, ki ga ti posestvaš. — Tedaj poznaš ti ta biser in to obleko? mi odgovori potem. Da, gospod, pravili so mi o tem in jaz sem verjel; vem, da je oboje prelepo in da je največja sreča temu, ki je z njima olepšan.

„Pokaže mi stvari in sicer najpred obleko. Videl sem jo, ah moja hči, videl sem jo in besedi ne najdem. Sneg je črn, zlato brez leska, če se z njo primerja. Potem sem videl biser, ah biser in zgrudil sem se.

„Zgrudenemu na tleh mi reče nekdo: Spoznaj koristi te obleke in tega biserja. Obleka se ne spremeni, ne obledij, se ne omaže, se ne strga, se ne zgubi: ostane kakor je. In biser ima tako moč, da kdor je z njim ozališan, ga ne napade ne bolezen, ne starost, ne smrt.

„Pri teh besedah, o moje dete, užge se mi hrepenenje, zalijo me neprestane solze, da

Domače novice.

V Ljubljani, 11. oktobra.

(Katoliška družba) je imela v sredo 26. oktobra odborovo sejo, v kateri je sklenila na državni zbor po zgledu nekterih društev poslati peticijo ali prošnje pismo za bolj cerkveno-krščansko posvečevanje nedelj in praznikov. — Prihodnjo nedeljo 6. t. m. napravi zvečer ob 6. uri v svojih prostorih tombolo z obilnimi dobitki, k kateri vljudno vabi vse svoje ude.

(Občni zbor kmetijske družbe kranjske) bo po sklepu centralnega odbora 23. t. m. ob 9. uri v mestni dvorani.

(Vrhbosenski nadškof dr. J. Stadler) se je v nedeljo z Dunaja došel v Ljubljani. Pri oo. frančiškanih je daroval sv. mašo, potem je obiskal dr. Jegliča, mgn. Jerana in bogoslovsko semenišče, kjer je opoldne obedoval. Včeraj se je podal naprej v Rim, kjer je bil nekdanj posvečen za mašnika, da bode sedaj tudi za škofa. Službo svojo v Sarajevem utegne s kanoniki vred nastopiti okrog novega leta. Naslov „Vrhbosenski“ dala mu je cerkev za to, da ostane dosedanji naslov „Bosenski“ škofu Djakovskemu. Z nadškofijo v Sarajevem so za vso Bosno in Hercegovino ustanovile se še tri škofije: v Banjiloki, v Mostaru in v Trebinju. Poslednjo bode oskrboval škof iz Dubrovnika, dokler se kaj drugače ne odloči. Za škofa Mostarskega je 12. oktobra imenovan dosedanji apostoljski vikar Fra Paskal Buconjić. Kdo bode v Banjiloki, se še ne vé. Vsa Bosna in Hercegovina ima po najnovejši štetvi 1,158.440 stanovnikov, po veri kristjanov 706.352, muhamedancev 478.613, judov 3 426. Kristjanov je grško-vzhodnje cerkve 496.761, rimsko-katoliških samo 290.391. Prostora poobeh deželah 1030 štirjaških milj. V Sarajevem je sedaj stanovnikov 21,300; pred poslednjo vojsko bilo jih je dvakrat toliko. Katoliški nadškof, kteremu se ima prestolna cerkev in poslopje še le zidati, bode imel v Sarajevem na državne stroške štiri korarje in bogoslovno semenišče tudi za podškofije. Pa tudi grško-vzhodnja cerkev ima v Sarajevem metropolita in vladiko v Zvorniku in Mostaru. Minister Szlavy je te dni ukazal, naj se pravoslavni viši pop iz Zadra Jurij Nikolsjević poda v Bosno, pregleda stan vzhodnje cerkve ter ustanovi pravoslavno semenišče tudi v Sarajevem. Razmere cerkvene se bodo

tako polagoma ustanovile; bodo pa jako težavne. Za tajnika si je nadškof Stadler izbral g. Ivana Göszla, sedaj veroučitelja na samostanski viši dekliški učilnici v Zagrebu, duhovna vrlega in marljivega. Prav tacih bode živo potreba, da zasije ne le prebivalcem, marveč katoliški cerkvi sploh v onih krajih boljša doba. Bog blagoslovi!

(Preskušnja učencev vino- in sadjerejske šole na Slapu) vršila se je v četrtek v nazočnosti g. deželnega glavarja grofa Thurna, gg. deželnih poslancev Navratila in Lavrenčiča, in mnogo župnikov, županov in posestnikov domačih in iz okolice. Trajala je preskušnja dobre tri ure. — Učenci — dvanajstotica — odgovarjali so večinoma prav dobro na vprašanja vrlih svojih učiteljev. Po končanem izpitu pohvalil je g. deželni glavar v gladkej slovenščini g. ravnatelja in adjunkta g. Pirca, pohvalil tudi pridnejše učence in zaklical „slava“ presvitlemu našemu cesarju, ki je bila navdušeno sprejeta. Za tem je govoril g. Navratil in priporočal osobito tistim učencem, kateri se vračajo domov, naj delajo po nauku šole, naj pokažejo domovini koristi Slapske šole. Pri okusnem obedu za 26 osob slišale so se sledeče napitnice: g. ravnatelj Dolenc napije g. deželnemu glavarju, ta pa njemu kot ravnatelju šole; nadalje se nazdravi tudi deželnemu poslancu gospodu Navratilu, ta pa vzdigne čašo za slovenski narod, ki je bil po krivici stoletja brez nauka, zdaj pa v prvej vrsti terja vse potrebne šole; g. deželni glavar napije čestitej duhovščini, katera hvalevredno pospešuje napredek naroda tudi v šolah in literarnih društvih; gospod župnik Tomažič posveti zdravico gospodu deželnemu glavarju kakor možu, ki nad strankami stoji, katerega se tedaj le veseliti mora naša miroljubna domovina. Še nazdravi g. Navratil Ipavskej dolini, katerej želi srečno regulacijo preobilne vode in še večji rod plemenite trte. G. Koder pa sladkej kapljici belokranjskej in g. deželni glavar se preprijazno poslovi na veliko obžalovanje ostalih gostov, ki so se potem tolažili s preizvrstnim Slapskim „rizlingom“ in „rulandcem“.

(Gorelo) je po noči od nedelje na ponedeljek na Viču. Pogorel je prazen hlev, ki je bil menda nalašč zapaljen.

(Sekundarij v bolnišnici) je postal g. dr. A. Klemenčič, rojen v Ščavnici na Štajerskem.

kličem: Gospod, usmili se me; usmili se mojega življenja. Če ne dobim tega biserja in te obleke, bodem nesrečen in moja hči, ko bi tudi živel, bode zgubljena za-me. Daj mi oboje, ako tudi bi moral život dati.

„Koj me vzdigne in reče: Ne morem ti jih odreči, toda pogojo postavim. Ta obleka je taka, da se ne strinja z drugimi oblekami od svile, bagra in zlata. Biser ne trpi drugih dragotin, ker te se dobivajo iz zemlje in iz morja, moj biser pa prida iz nebes. Poprej ti je zvedeti kakovosti tvoje hčere in po kakovosti nje odgovora ti spolnim prošnjo.

„Nato, dete moje, sem vesel odšel, da ti pišem to-le pismo. Prosim te v vseh solzah svojih, ovaruj se za biser in obleko. Spričujem ti, dete moje, pri Bogu nebes in zemlje, da ni drajšega, kakor je ta biser in ta obleka in da je v tvoji moči, ako jih češ dobiti. Le reci, kadar ti ponujajo s svilo in zlatom tkano obleko: Zadovoljna sem z volno svojih jag-njetov in z naravno lepoto svoje tkanine. In če ti ponujajo dragotino, da bi jo nosila na vratu ali na prstih, odgovori: Ne uklepajte me s tako nepridno in malovredno lepotijo;

jaz pričakujem neizrekljivo drage, koristne in lepe krasote, ktera mi večni blagor podeli.

„Moja hči, preudari tedaj mojo skrbljivost, beri in čitaj zopet in zopet moje pismo, pa odgovori mi ti, samo z nikomur drugim se ne posvetovavši. Tvoj sklep mlademu gospodu sporočim. Povem ti, kdo da je, kaj če, kaj obljubi in kaj more...“

Tukaj je bil nehal pisati. Flavija vzdiguje počasi svojo mislečo glavo, nehote Pretekstata pogledovaje, ki se je tudi na-njo oziral. Hitro sta bila oba spoznala pomen prilike. Ničesar ni bilo prozorneje, kakor pregrinjalo, katero je razprostrl nad sklepi; pa je bil Flaviji naložil. Ali mu je mogla odgovor dati ta trenotek pred maternimi očmi in Pretekstatovimi, ki se je vendar imela sama odločiti?

Evsebij je zapopadel nje pomudo in ni mogel popolnoma zatreti čutiljeja bojazni. Slutil je, da bi bil zadržek ta mladenč. Tako jo je on nekako odvrčal od vzvišenega poklica, za katerega pa Eusebij ni nehal pripravljati plemenite hčeri Scipionov. (Dalje prih.)

(Gledé zadnjega zborovanja našega deželne zbara) smo se skrbno ogibali vsakotere sodbe, da bi ne vzbudili kakega nepotrebnega in domači stvari škodljivega prepira. Tudi danes bi tega pretmeta ne jemali v misel, ko bi ne bil v zadnjem „Narodu“ od 30. t. m. g.—t.— spisal jako plitvega vvodnega članka, v katerem pobije vprašanje „Novic“: kaj so naši narodni poslanci dosegli v tem zboru. G.—d.— zlasti meni, da je bilo zaradi 600 letnice, ki se bode obhajala v pomirju združenja naše dežele s Habsburško rodovino, jako prav, da so se narodni poslanci odločili iti v ta zbor. A ko so oni ta korak storili, se jim menda šo sanjalo ni, da bi ta reč prišla v razgovor in je tudi pri nobeni priliki prej niso omenjali in povdarjali, kakor še le v nedeljskem „Narodovem“ članku. Tudi se zaradi te reči ni tolikanj mudilo, ker bomo imeli morda še dve seji doželnega zbora, preden se bode ta svečanost obhajala.

Ker to menda je vsakemu jasno, da tako izvauredne spomenice, k kateri se povabijo sami cesar, ktere se hoče vdeležiti cela dežela naša, ne bomo obhajali 27. decembra i. 1882, ampak prav gotovo o prličnejšem in ugodnejšem času, kakor o najhujši zimi in o Božičnih praznikih. Ker so Kranjski stanovci še le 11. julija 1283 prisegli Habsburžanom zvestobo, je prav za prav še le ta dan pravi obletni dan in bi se najbolj pristovalo tudi 600 letnico obhajati po 11. julija i. 1883. Tedaj bode pa sedanjega deželnega zbora gotovo že konec, ako ga tudi vlada nikdar razpustiti ne misli, ker 7. julija 1883 sami po sebi poteko mandati. Ako končno g.—r.— piše, da bi bil v zadregi, ko bi moral odgovoriti, kaj so naši poslanci dosegli tedaj, ko sta še gospoda Bleiweis in Klun zahajala v zbor, mu moramo odkritosrečno reči, da tudi mi ne vidimo nobenega vspeha, da pa ravno zaradi tega tem laglje umemo, da omenjena gospoda nista hotla več prazne slame mlattiti.

Ako g.—r.— nasprotnikom svojega mnenja priporoča, naj beró stenografične zapisnike, mu moramo odgovoriti, da bi bili že večkrat radi pogledali v te zapisnike, da jih pa nikjer še ne dobimo, in da bomo morali še nekaj časa čakati, preden bodo natisnjeni in razdeleni. Sicer pa smo tudi mi tega mnenja, da bode še le prihodnost učila, je bilo prav iti v zbor ali ne, zato pa tudi nobenega zaradi tega ne natolcujemo in ne napadamo.

(Mestna klavnica) se danes odpre; za opraviteja ji je izvoljen domačin g. Martin Lesar. Nasproti klavnice zida g. Predovič hišo, kjer bode gostilna in prostorni hlevi, da bodo mogli vnanje gostje sprejeti svojo živino.

Razne reči.

— Slovenske pridige so se poleg italijanskih pričele v nedeljo 23. t. m. v prvostolni cerkvi Goriški za vse svete.

— Duhovske spremembe v goriški nadškofiji: Č. g. Gojja Jos., dozdej vikar na Ponikvah, je šel v Kamne pri Kobaridu. Č. g. Žnidarčič And. Mlajši, dozdej koop. v Moš, je premeščen za kaplana na Šenviško goro. Č. g. Alojzij Quglia je postal i. kaplan v Ogleji. Č. g. G. Pavletič je šel za duhovnega pomočnika v Mošo. — V Semenišče je stopilo 10 gospodov, vseh skupaj jih je 50.

— Duhovske spremembe v lavantijski škofiji: Č. g. M. Bračko postal je župnik pri sv. Antonu na Pohorji, za župnijo v Pernicah pa je prezentiran č. g. Anton Ostrožnik.

— † Litomeriški škof dr. Frind je v petek 28. oktobra zjutraj za pljučnico umrl, ki si jo je nalezil pri kanoničnem obiskovanju svoje škofije. Rojen je bil l. 1823, tedaj je bil še le 58 let star. Mašnik je postal l. 1847, potem je služboval kot gimnazijski vodja v Hebu (Eger) in kot kanonik v Iragu. Za litomeriškega škofa je bil imenovan 22. junija 1879. Frind je bil izvrsten govornik in duhovit cerkven pisatelj; med njegovimi spisi zlasti slovi njegova krščanska apologetika.

— Iz Rima se poroča, da je umrl kardinal Caterini, kardinal Borromeo pa da je prav nevarno zbolel in da se je bolezen zadnje dni še pohujšala. Borromeo je zlasti pri slovenskih romarjih v blagem spominu, ker jim je bil v porabo prepustil svoje hrame in prostorne dvorane.

— Slovstvo. „Paulus in seinen apostolischen Tugenden“ imenuje se nova knjiga, ki jo je spisal slavno znani jezuit Jurij Patiss, na svitlo pa dal knjigar Friderik Pustet v Ratisbonu. G. pisatelj v tej knjigi opisuje čednosti, ki jih je imel goreči apostelj sv. Pavel in ki so vsakemu apostoljskemu možu neobhodno potrebne, ako hoče kaj vspešnega delovati in doseči. Knjiga obsega na 600 straneh v veliki osmerki 6 glavnih delov, namreč: 1. Pavel pred svojim poklicom; 2. njegovo sodelovanje pri izvolitvi za aposteljna; 3. njegova apostoljska vdanoat do Boga; njegovo posvečevanje samega sebe; 5. njegov apostoljski trud za zveličanje sveta; 6. njegova mučeniška smrt. V vseh teh raznih okoliščinah g. pisatelj velikega apostelja opisuje iz njegovih lastnih listov, pa iz dejanja apostoljskega; zato pa jim knjiga razun natančnega poznanja aposteljnovega še tudi ta namen, da pojasnuje važne in pomenljive, pa dostikrat silno težko umevne liste Pavlove. G. pisatelja je pri spisovanju te knjige vodila priarčna želja, da bi bil ta veliki apostelj vsem v navdušen zgled in posnemanje, da bi se po njem ravnali vsi učenci in duhovniki, kar bi silno pripomoglo k povzdigi, razširjevanju vtrditvi in svetosti sv. katoliške cerkve. Knjiga se dobiva v katoliški bukvarni v Ljubljani in velja 4 marke 80 pf. to je 2 gid. 80 kr. Ni je nam treba še posebej priporočati, ker jo že dovolj priporoča ime pisateljevo in prej ob kratkem navedeni obsejnjen.

V ravno isti zalogi je izšel te dni tudi 9 in 10. snopič življenja in trpljenja Jezusovega po razodenji zveličane Ane Katarine Emmerich, ki ga po zapiskih Klementa Brentano izdaja P. Schuöger. Knjiga ima krasne podobe in je v vsakem oziru jako zanimiva, zato jo prav toplo priporočamo. Vsega skupaj izide 20 snopičev po 70 pf. ali 35 kr.

— O Bosni. Letošnje delegacije se bodo pečale tudi z Bosno. Predsednik avstrijske delegacije, Schmerling, je že v svojem začetnem nagovoru omenil Bosno in nje upravo ter zagovarjal vlado, češ, da ni mogla v tem kratkem času vse urediti po željah nezadovoljnih, katerih se nikjer ne manjka. Državni finančni minister Szlavy pa je delegacijam predložil posebno poročilo o Bosni, iz kterega posnamemo sledeče: Bosna je razdeljena na šest kresij ali pokrajin in na 47 okrajev. Žendarmov je tam 1900, med njimi 1300 Bošnjakov (316 Turkov, drugi kristjan) in 600 avstrijskih žendarmov.

V Sarajevu je viša sodnija, potem je šest pokrajinskih ali kresijskih sodnij in 47 okrajnih nih sodnikov. Leta 1879 je došlo sodnijam 10.680 civilnih in 4258 kazenskih tožeb, leta 1880 pa že 38.515 civilnih in 19.177 kazenskih tožeb. Za finančno upravo obstoji v Sarajevu finančna direkcija, računski oddelek, deželna blagajnica in prokuratura, po deželi pa 47 davkarjev in 15 colnih uradov. Ljudsko štenje leta 1879 je pokazalo 1,158.440 prebivalcev, in sicer pravoslavnih 496.761, mohamedanov 448.613, katolikov 209.391, judov 3426. Mest je 48, trgov in vasi pa 5073. Leta 1880 se je potrosilo za politično upravo 3,993.357 gl., za pravosodje 310.786 gl., za finančno upravo pa 1,274.647 gl. Vsi upravni stroški znašajo toraj 5,578.790 gl., dohodki pa 5,591.292 gl., tako da ostane še 12.502 gl. dohodka. Toraj Bosna že zdaj ni pasivna, ampak si svojo upravo sama plača; prazno je toraj pisarenje nemških listov, da je Bosna tako nerodovitna, da naše denarje požira itd. Gotovo je, da postane Bosna sčasoma ena najlepših in najbogatejših avstrijskih dežel, ter bo državi v pravo zaslombo, in je bilo toraj čisto dobro in pametno, da se je za Avstrijo pridobila, kar so pa Madjari in ustavoverci zabraniti skušali.

Le še malo časa!

Samo za 8 gld.

pošljem vsakemu popolno jedilno opravo iz britanje srebra, in sicer teh le 51 krasnih reči:

- 6 nožev iz britanje srebra in angleškega jekla;
- 6 vilic iz britanje srebra prav močnih;
- 6 močnih žlic iz britanje srebra;
- 12 malih žlicic za kavo iz britanje srebra;
- 1 močno veliko žlico za mleko, iz britanje srebra;
- 1 težko veliko žlico za juho, iz najboljšega britanje srebra;
- 2 krasna namizna svečnika;
- 3 lične kupice za jajca;
- 6 ličnih eizeliranih podčasnice;
- 1 lepo posodico za poper ali sladkor;
- 1 fino precejilo za čaj;
- 6 podnožnikov iz stekla;

teh 51 reči vseh skupaj velja samo 8 gld.

Te reči so bile nakupljene v neki veliki tovarni za britanje srebra, ki je pa falirala, ter so prej veljale 40 mark. Dobri stojimo za to, da ostanejo te reči lepo bele.

Naročila proti poštenu podvetju (Nachnahme) se točno izvršujejo, dokler imamo reči še kaj v zalogi; pisma naj se pošiljajo pod napisom:

Herrn H. Stundbakin,
Wien II. Hedwigsstrasse 4.

Vsako se lahko brez škode prepriča, kako po ceni in kako krasno je to blago, ker se poslano reči, ako niso všeč, v 10 dneh lahko pošljejo nazaj in prejeto denarje takoj povrne.

Le še malo časa!